

СТАНОВИЩЕ

по процедура за провеждане на конкурс за доцент

Научна област **2. Хуманитарни науки**

Професионално направление **2.2. История и археология** (специалност „Праистория“)

обявен от Националния археологически институт с музей при БАН за нуждите на Секцията за праистория

публикуван в ДВ бр. 62 от 07.07.2026 г.

Становището е изготвено от:

проф. д-р Петър Неделчев Делев, Софийски университет „Св. Климент Охридски“ (пенсионер), член на научното жури съгласно заповед на Директора на НАИМ № I 1696 / 04.09.2026 г.

В обявения двумесечен срок на конкурса документи е подал и е допуснат до участие един единствен кандидат – гл. ас. д-р Калин Любенов Димитров. Роден през 1967 г., кандидатът е завършил Софийския университет „Св. Климент Охридски“ през 1992 г. като магистър по история със специализация по археология. През 2007 г. получава докторска степен по стара история (вкл. праистория) от закритата впоследствие Висша атестационна комисия като докторант на катедрата по археология на Софийския университет. Докторската му дисертация, разработена под ръководството на проф. Хенриета Тодорова, е посветена на медната металургия по западния бряг на Черно море през V-IV хил. пр. Хр. От 2007 до 2010 е научен сътрудник в Центъра по тракология на БАН, а от 2010 и досега – главен асистент в Националния археологически институт. От 2016 до 2020 г. е бил директор на Центъра за подводна археология в Созопол, а от 2020 г. е и. д. заместник-директор на НАИМ-БАН.

Първото заседание на научното жури по настоящия конкурс определи единодушно, че гл. ас. д-р Калин Димитров отговаря на минималните национални изисквания по чл. 2б, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ и чл. 1а, ал. 1 на Правилника за прилагането му и приложението към него (Област 2. Хуманитарни науки. Таблица 1), което личи и от приведената автосправка. Той има точно нужните точки по показатели 1 и 3 (50 точки за докторска дисертация и 100 точки за хабилитационен труд) и повече от нужните по показателите от група Г (222.5 точки) и група Д (над 100 точки), а общият му резултат по всички показатели (над 470 точки) също надхвърля необходимия по минималните национални изисквания сбор. Кандидатът отговаря и на останалите изисквания по член 24 алинея 1 на ЗРАСРБ за заемане на академичната длъжност „доцент“.

Като хабилитационен труд кандидатът е представил в настоящия конкурс монографията „Ропотамо и Созопол. Подводни археологически проучвания 2017–2024 г.“, приета за печат в

поредината „Разкопки и проучвания“ на НАИМ-БАН. Монографията е разделена на две части: 1. *Текст*, и 2. *Приложения*, и съдържа общо 420 печатни страници. Текстовата част включва увод, десет глави, заключителни бележки и библиография (общо 233 страници). Глава 1 проследява предшестващите подводни археологически проучвания по българското черноморско крайбрежие, като особено внимание е отделено на подробно представения обект край Китен (Урдовиза) – първият сериозен опит за проучване на потънало крайбрежно праисторическо селище у нас (стр. 17–28). Основната част от текста е посветена на проучванията в периода 2017–2024 г. на фигуриращите в заглавието два обекта (като и в двата случая не са пропуснати и предшестващите изследвания). Втората глава съдържа подробно изложение на използваната методика и съответното оборудване (стр. 29–41), глави 3–5 (стр. 42–111) са посветени на проучването на обекта при устието на река Ропотамо, а глави 6–10 (стр. 112–215) – на този в Созополското пристанище, между остров Св. Св. Кирик и Юлита и полуостров Скамни („Стария град“). Изложението съдържа детайлно представяне на самите проучвания, квадрат по квадрат и сезон след сезон, на разкритите археологически комплекси, на съпътстващите специализирани изследвания (включително многобройни радиовъглеродни дати) и на обобщените заключения и произлизащите от тях хипотези за характера на обектите и тяхната еволюция в периода на късната праистория (основно през енеолита и бронзовата епоха). Втората част („Приложения“) съдържа представени поотделно за двата обекта карти, въздушни снимки и планове, теренна визуална документация, снимки и рисунки на археологически находки. Илюстративният материал е качествен и представлява съществена и необходима част от експозицията на съществените проучвания.

Като цяло монографията на Калин Димитров заслужава висока оценка. Тя представлява на практика първото обхватоно монографично изследване върху потъналите селища от периода на късната праистория по нашето черноморско крайбрежие, съдържайки основна публикация на резултатите от проучването на два от трите по-подробно изследвани досега подобни обекти (Ропотамо и Созопол), а също така обобщено и допълнено с нова информация представяне и на третия (Урдовиза/Китен). Научните приноси на автора са значими и отговарят на изискванията за хабилитационен труд заемане на академичната длъжност доцент.

Освен разгледаната монография кандидатът е включил в конкурсната си документация и 27 студии и статии. Шест от тях са тематично свързани с докторската дисертация на кандидата за доцент; една е публикувана преди защитата на дисертацията (№ 6.1) и не следва да се взема под внимание в настоящия конкурс, но останалите (№№ 6.2, 7.6, 10.8, 10.9, 10.10, 10.11) са публикувани по-късно, засягат нови проучвания и могат да се разглеждат като продължение на изследванията на Калин Димитров върху енеолитната медна металургия в района на западното

черноморско крайбрежие. Други шест публикации са свързани с енеолитното металообработване и търговията с метали (№№ 7.2, 7.4, 7.5, 9.1, 9.3, 10.1). Три публикации разглеждат праисторически каменни артефакти (№№ 9.2, 10.2, 10.5); две са посветени на енеолитния некропол край Дуранкулак (№№ 10.3, 10.4). Ред публикации (№№ 6.3, 6.4, 7.1, 7.7, 7.8, 9.4, 10.7) разглеждат сюжети, свързани с подводната археология, древните пристанища и проблемите на потъналите крайбрежни селища от периода на късната праистория (№№ 6.3, 6.4, 7.1, 7.7.7, 7.8, 9.4, 10.7). Представените публикации, значителна част от които са в съавторство, са на добро научно ниво и съдържат многобройни и съществени научни приноси.

Научните публикации и отразената в документацията научно-изследователска дейност представят Калин Димитров като утвърден и сериозен учен със значими научни приноси и постижения. Представените от него в настоящия конкурс научни трудове, както и цялостната му научна биография, ми дават основание без колебание и напълно убедено да дам гласа си за избирането му за доцент в НАИМ БАН.

София, 27 септември 2026 г.

Автор на становището:

(проф. Петър Делев)